

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 397/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného obchodnou spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Róbert Ružbašán, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co 93/2017 zo 7. novembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 70/2018 z 26. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 93/2017 zo 7. novembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 70/2018 z 26. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou zo 4. marca 2015 podanou na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) domáhal ochrany svojich porušených, resp. ohrozených osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, do zásahu ktorých malo dôjsť konaním ██████████ ako žalovaného. Žalovaný ako psychológ referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracoviska Svidník (ďalej len „úrad práce“) v čase, keď úrad práce vykonával funkciu kolízneho opatrovníka maloletej dcéry sťažovateľa ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „maloletá dcéra“), v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode vedenom na Okresnom súde Svidník sp. zn. 2 P 32/2013, podal niekoľko písomných odborných vyjadrení, a to odborné stanovisko znalca – psychológa z 3. júna 2014, správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej z 12. septembra 2014 a správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej z 15. decembra 2014.

3. Sťažovateľ je toho názoru, že uvedenými odbornými vyjadreniami došlo k zásahu do jeho práva na súkromie (konkrétne práva na rodinný život), ako aj práva na ľudskú dôstojnosť. Podľa sťažovateľa žalovaný podal nepravdivé a neobjektívne vyjadrenia, bez objektívne zisteného stavu, bez vyžiadania stanoviska sťažovateľa a bez jeho osobnej účasti, a len na základe jednostranných tvrdení matky maloletej dcéry sa vyjadril tak, že si sťažovateľ vynucuje styk s dcérou násilím, konštatoval porušenie hlavných zásad psychohygieny dieťaťa pri styku s otcom, čím konštatoval, že stretnutia sťažovateľa s maloletou majú na psychický stav maloletej nepriaznivý vplyv. Sťažovateľ tiež uviedol,

že na základe týchto správ súd konajúci o rozvod manželstva na návrh matky maloletej hodnotil vzťah maloletej k sťažovateľovi ako jej otcovi negatívne, na základe čoho aj niekoľkokrát vydal predbežné opatrenie, ktorým oproti skôr vydaným predbežným opatreniam obmedzil rodičovské práva sťažovateľa tak, že zúžil, resp. inak obmedzil jeho styk s maloletou dcérou. Na základe predmetných správ sťažovateľa začalo okolie maloletej posudzovať negatívne ako rodiča, ktorý si styk s dcérou vynucuje násilím.

4. Sťažovateľ poukazoval na to, že uvedené správy vypracoval žalovaný bez toho, aby bol o to akokoľvek požiadaný úradom práce ako kolíznym opatrovníkom maloletej, s ktorým bol žalovaný v pracovnoprávnom vzťahu. Sťažovateľ zároveň zhodnotil, že vzhľadom na kolegiálne vzťahy žalovaného s otcom matky maloletej dcéry sťažovateľa [REDACTED], resp. vzhľadom na priateľské vzťahy s matkou maloletej dcéry a jej rodinou, tak vypracoval dané správy na ich pokyn s priamym úmyslom privodiť prospech matke maloletej dcéry v rámci prebiehajúceho súdneho konania o rozvod manželstva a poškodiť sťažovateľovi vo výkone jeho rodičovských práv.

5. Sťažovateľ prostredníctvom podanej žaloby žiadal, aby okresný súd uložil žalovanému povinnosť upustiť od podávania neobjektívnych a nepravdivých správ, a tiež požadoval poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 4 000 €. Dňa 27. marca 2017 zmenil petit žaloby tak, že okrem upustenia od predmetného konania a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch požadoval od žalovaného aj ospravedlnenie v písomnej podobe. Zmenu žaloby okresný súd zamietol na pojednávaní 30. marca 2017 a ďalej konal o pôvodnej žalobe, o ktorej rozhodol rozsudkom č. k. 5 C 255/2015-182 z 26. apríla 2017 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Proti uvedenému rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 26. februára 2019 tak, že podané dovolanie odmietol.

6. Sťažovateľ vidí namietané porušenie označených práv zo strany okresného súdu i krajského súdu v nesprávnom právnom posúdení veci v postupe, ktorý je v rozpore s § 191 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), vo vnútornej rozpornosti argumentácie napadnutého rozhodnutia krajského súdu, v odmietnutí vykonania dôkazov navrhnutých sťažovateľom a v zamietnutí návrhu na zmenu žaloby.

7. Nesprávnosť postupu najvyššieho súdu, ktorý odmietol dovolanie, vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd sa sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom vôbec nezaoberal a k dovolaniu pristúpil formalisticky, neberúc do úvahy osobitosti danej právnej veci a konkrétny nezákonný postup krajského súdu. Popísaným postupom krajského súdu i najvyššieho súdu pri posúdení pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v spore došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu označených práv. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti detailne popísal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a následne konštatoval, že najvyšší súd nevhľadnutím naplnenia uvedeného dovolacieho dôvodu porušil sťažovateľom označené práva. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu tak sťažovateľ považuje za nepreskúmateľné a arbitrárne.

8. Na základe uvedenej sťažostnej argumentácie sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Obe rozhodnutia žiadal sťažovateľ zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si rovnako uplatnil náhradu trov konania.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy Ústavný súd Slovenskej republiky je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

15. Sťažovateľ prostredníctvom ústavnej sťažnosti napadol rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Co 93/2017 zo 7. novembra 2017, ako aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 70/2018 z 26. februára 2019, pričom ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu až 28. mája 2019. Ústavný súd preto pri posudzovaní podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie prednostne skúmal, či ústavná sťažnosť nebola vo vzťahu ku krajskému súdu doručená ústavnému súdu oneskorene.

16. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

17. Z citovaného ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde vyplýva, že dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, t. j. napadnutému rozsudku krajského súdu. Keďže uznesenie o odmietnutí bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 26. marca 2019 a ústavná sťažnosť bola doručená 27. mája 2019, lehota na podanie ústavnej sťažnosti bola aj vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu zachovaná.

18. Ústavný súd preto pristúpil k ústavnému prieskumu obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tom, že krajský súd mal svojim rozsudkom potvrdiť nesprávny právny názor okresného súdu a nevysporiadal sa so všetkými relevantnými argumentmi predloženými sťažovateľom v prvostupňovom, ako aj odvolacom konaní. Postup krajského súdu má byť podľa sťažovateľa nesúladný s § 191 CSP a napadnutý rozsudok je v dôsledku toho vnútorne rozporný a nedostatočne odôvodnený. Uvedené nedostatky majú podľa sťažovateľa za následok porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

21. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

22. Ústavný súd pred samotnou analýzou ústavnej akceptovateľnosti obsahu napadnutého rozsudku krajského súdu považuje za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

23. Poukazujúc na uvedené ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu a v ňom obsiahnuté právne názory, bol krajským súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s označenými článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta. Z uvedeného je zrejmé, že jeho úlohou preto nebolo skúmať správnosť skutkových zistení všeobecných súdov, ale zistiť, či krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom vyvrátil námietky sťažovateľa uplatnené v odvolaní.

24. Krajský súd v relevantných častiach napadnutého rozsudku uviedol:

«... Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza...

... Žalobca namieta, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy... odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle ust. § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná...

... Predmetný odvolací dôvod vychádza zo zmyslu odvolacieho konania, ktorým je prieskum nielen nesprávnosti, úplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti právneho posúdenia, ale tiež nesprávnosť postupu súdu z hľadiska zachovania procesnoprávných predpisov takýto postup upravujúcich. Odvolacím dôvodom podľa tohto ustanovenia sú všetky vady konania, ale spôsobilým odvolacím dôvodom sú sami o sebe (bez ďalšieho) len vtedy, ak môžu mať za následkom nesprávne rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti odvolací súd zastáva názor, že nevykonanie žalobcom označených dôkazov nemá za následok nesprávne rozhodnutie vo veci...

... Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav. správne vec právne posúdil a správne vyvodil právne závery. Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje. Rozsudok súdu prvej inštancie je preskúmateľný v inštančnom postupe a spĺňa náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP tak, že je presvedčivý...

... Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, žalovaný... vypracoval odborné stanovisko vo veci maloletej... ako znalec zapísaný v zozname znalcov, vedenom na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky... V dňoch... žalovaný vypracoval správu o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej... Odborné stanovisko a správy o kontrolnom psychologickom vyšetrení maloletej žalovaný vypracoval pre svojho zamestnávateľa ÚPSVaR a tieto listiny predstavovali dôkazné prostriedky (okrem iných) v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinnosti na čas po rozvode manželstva...

... Je bez akýchkoľvek pochybností zistiteľné, že žalovaný ako zamestnanec ÚPSVaR-u vo funkcii psychológ, vypracoval... Uvedené správy a odborné stanovisko vypracoval pre svojho zamestnávateľa... Tým zamestnávateľ žalovaného ako právnická osoba

nerealizoval výkon svojich práv a povinností sám, ale tak činil prostredníctvom osoby žalovaného, ktorá je oprávnená túto činnosť vykonávať. Právne úkony realizujú štatutárny orgán, ako aj iní zamestnanci, pokiaľ je to stanovené vo vnútorných predpisoch, alebo je to vzhľadom k ich pracovnému zaradeniu obvyklé..., ďalšie činnosti môže vykonávať právnická osoba i prostredníctvom ďalších osôb. najmä zamestnancov. Z ich činnosti vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, ak nejde o tzv. exces (vybočenie) pri výkone pracovných povinností, teda o konanie (opomenutie), ktorému chýba miestny časový a vecný vzťah v činnosti právnickej osoby...

... Odvolací súd sa plne stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného...

... Odvolací súd je toho názoru, že postup a konanie žalovaného v inkriminovaný čas nie je možné hodnotiť ako exces. Uvedenému svedčí správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, ktorá ako dôkaz bola predložená v predmetnom konaní. Z obsahu správy vyplýva, cit.: „... Voči žalovanému ako psychológovi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník nebolo počas jeho dlhoročného pôsobenia nikdy vedené žiadne disciplinárne konania a na jeho prácu nebola podaná, okrem predmetnej veci ani jedna sťažnosť...“ ...

... Z vyššie uvedeného nepochybne vyplýva, že žalovaný pri výkone svojich pracovných povinností ako psychológ vždy postupoval dôsledne, počas jeho dlhodobého pôsobenia na ÚPSVaR-e nikdy voči nemu neoblo vedené disciplinárne konanie, žalovaný bol svojimi nadriadenými hodnotený ako vyhľadávaný a erudovaný odborník. Aj s prihliadnutím na správu... nie je možné konanie žalovaného vyhodnotiť ako vybočenie z rámca činnosti právnickej osoby, a preto žalovaný nemôže byť postihnutý sankciami podľa § 13 OZ...

... Žalovaný v podanom odbornom stanovisku a v správach nijakým spôsobom neobmedzil žalobcu na jeho osobnostných právach... žalovaný sa oboznámil so spisovou dokumentáciou ÚPSVaR-u ohľadom mal. dieťaťa a následne vykonal psychologicko-diagnostické vyšetrenie maloletej v snahe pomôcť hlavne dieťaťu...

... Odvolateľ tiež namieta nesprávne skutkové zistenia súdu bez ďalšej konkretizácie tohto odvolacieho dôvodu. Tento odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej

stránke, a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní... Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov.... Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesom účastníkov nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, žeby opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo žeby pri hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, žeby výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192 a § 193 CSP alebo žeby na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil...

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil, vrátane správneho rozhodnutia o trovách konania...»

25. Vo vzťahu k záverom uvedeným v napadnutom rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa, v podstatnej časti zhodnú s jeho odvolacou argumentáciou, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť jeho ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

26. V súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku ústavný súd pripomína, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku aplikuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať

podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija a Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by po prípadnom prijatí danej časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie signalizovali možnosť vyslovenia porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, a preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

28. Ústavný súd preskúmal sťažnosť sťažovateľa aj v kontexte všetkých námietok smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd odmietnutím dovolania mal postupovať svojvoľne a príliš formalisticky. Sťažovateľ sa domnieva, že prípustnosť dovolania v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil detailne a dostatočne a dovolanie bolo v danom prípade prípustné.

29. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie,

patrí v zásade do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010).

30. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok ESLP z 28. 10. 1998).

31. Poukazujúc na uvedené ústavný súd ozrejmjuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, bol najvyšším súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s označenými článkami ústavy a dohovoru. Z uvedeného je zrejmé, že jeho úlohou preto nebolo skúmať správnosť skutkových zistení, ale zistiť, či najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom ozrejmil dôvody odmietnutia dovolania.

32. Najvyšší súd v relevantných častiach napadnutého uznesenia uviedol:

«... Žalobca, prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) C.s.p... Posudzujúc dovolanie žalobcu podľa jeho obsahu (por. § 124 ods. 1 C.s.p.) namieta tiež, že v konaní došlo k vade podľa § 421 C.s.p.

... S otázkou prípustnosti dovolania, prípustnosť ktorého dovolatelia vyvodzujú z nedostatočného odôvodnenia alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku, sa dovolací súd zaoberá často. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala pritom názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality

odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci...

... V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva... Podľa presvedčenia dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu náležitosti v zmysle § 220 C.s.p. a žalobca neopodstatnene namieta jeho nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu...

... Pokiaľ dovolateľ súdom vytyka niektoré nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nevykonanie dôkazov a tiež nesprávnosť hodnotenia výsledkov dokazovania, vec prejednávajúci senát dovolacieho súdu pripomína, že už podľa predchádzajúcej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov...

... Na podklade vyššie uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné a v tejto časti dovolania tu teda bol dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c/ C.s.p...

... Pokiaľ ide o dovolací dôvod uplatnený dovolateľom podľa § 421 C.s.p. a spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci, v tejto časti dovolanie nespĺňalo náležitosti vymedzené v ustanovení § 432 ods. 1 a ods. 2 C.s.p., pretože dovolateľove argumenty uvedené v dovolaní síce naznačovali jeho názor o nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, nevymedzil však, ktorú právnu otázku riešil odvolací súd nesprávne a v čom táto nesprávnosť spočíva. V skutočnosti odôvodnil dovolanie nedostatočne zisteným skutkovým stavom, hoci skutkové závery dovolací súd nie je oprávnený preskúmať, pretože v zmysle ust. § 442 C.s.p. je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd.

... Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav... Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie

podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. V tejto časti bol preto daný dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ C.s.p....»

33. Ústavný súd po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa nemajúci oporu v zákone. Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v dovolaní, pričom opierajúc sa o svoju ustálenú prax sťažovateľovi dostatočne jasným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania. Právny názor najvyššieho súdu nemožno považovať za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich postup súdu v dovolacom konaní, ktorý by popieral ich účel a zmysel.

34. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa.

35. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených základných práv už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

36. Keďže v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. septembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu